

Reactie VREG-consultatie

***met betrekking tot het ontwerp van tariefmethodologie voor
de reguleringsperiode 2025-2028 (CONS-2024-02)***

Zwartzustersstraat 16, bus 0102 - 3000 Leuven

016 58 59 97 | info@cogenvlaanderen.be | www.cogenvlaanderen.be

1 Inleiding

In het kader van het stakeholdersoverleg met betrekking tot de tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2025 – 2028 heeft de VREG op 28 maart 2024 een nieuwe consultatieronde gestart¹. COGEN Vlaanderen wenst de VREG en alle betrokkenen te bedanken voor het aanleveren van de documenten en het voorzien in het stakeholdersoverleg. Alle hierna volgende opmerkingen zijn niet-confidentieel.

COGEN Vlaanderen heeft eerder al haar bezorgdheden geuit met betrekking tot een veralgemeende invoering van een capaciteitstarief. In onze eerdere reacties hebben we het nadelig effect van een capaciteitstarief op decentrale productie en energie-efficiëntie reeds behandeld, en daar gaan we verder in deze tekst niet meer op in. Het feit blijft dat hoe meer de tarieven verschuiven naar een capaciteitstarief, hoe nadeliger dit is voor WKK-installaties.

Cogeneratie, oftewel warmte-krachtkoppeling (WKK), bevindt zich binnen het gehele energiesysteem in een unieke positie:

- Cogeneratie **koppelt verschillende energievectoren** en hun infrastructuur, zoals brandstof (aardgas, biogas, biomassa, biomethaan, waterstofgas, e-fuels, etc.), elektriciteit, warmte en CO₂ (bij verbranding van koolstofgebaseerde energiedragers).
- Cogeneratie laat toe om primaire en secundaire energiedragers **energie-efficiënt** te benutten door de gezamenlijke opwekking van elektriciteit én warmte.
- Op deze manier draagt cogeneratie bij tot een **duurzamere** samenleving met minder CO₂-uitstoot afkomstig van koolstofgebaseerde energiedragers, alsook de maximale benutting van schaarse, kostbare, hernieuwbare brandstoffen².
- Cogeneratie-installaties kunnen **flexibiliteit** leveren, cruciaal in een energielandschap gekenmerkt door een steeds hogere aanwezigheid van intermitterende elektriciteitsproductie zoals wind- en zonne-energie.
- Omwille van de stuurbaarheid kan een cogeneratie-installatie **netondersteunend** worden uitgebaat door op de juiste ogenblikken (niet) te produceren. Zo kan de installatie elektriciteit produceren tijdens perioden van verhoogde afname (~ op koudere dagen, zoals recentelijk nog bevestigd in de Time-of-Use studie van Fluvius³) dewelke vervolgens op het lokale publieke distributienet kan geïnjecteerd worden om bijvoorbeeld een warmtepomp te voeden. Het netondersteunend effect van cogeneratie bij een uitrol van warmtepompen wordt ook in de literatuur bevestigd⁴. Omgekeerd kan bijvoorbeeld een lokaal probleem van congestie op het

---

¹ CONS-2024-02 ([link](#))

² Besparing ten opzichte van een gescheiden opwekking van een equivalente hoeveelheid elektriciteit en warmte.

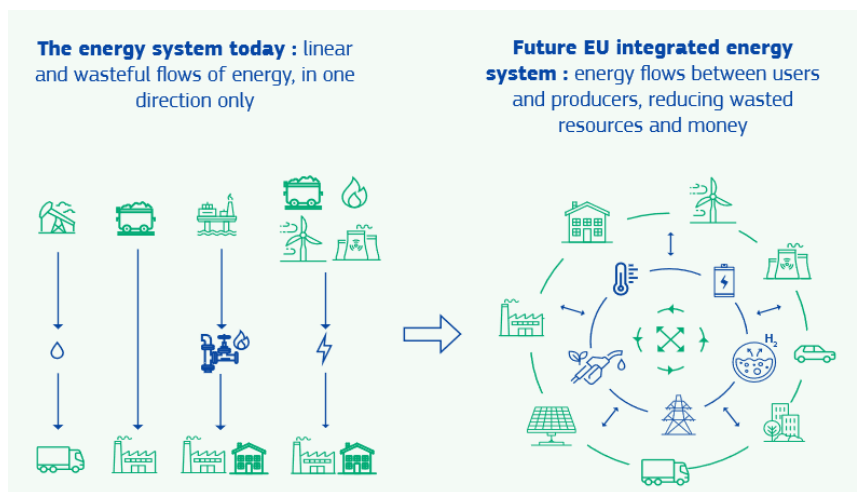
³ 'Verslag – Onderzoek naar Time-of-Use tarieven en injectie' (Fluvius, 1 december 2023 ([link](#)))

⁴ 'Impact of Heat Pump and Cogeneration Integration on Power Distribution Grids Based on Transition Scenarios for Heating in Urban Areas' (Feseveldt et al., Sustainability, maart 2023 ([link](#)))

publieke distributienet worden verholpen door een cogeneratie-eenheid neerwaarts te moduleren of stil te leggen en de lokale afname van het net te verhogen.

2 Van 'efficiënt' netbeheer naar systeemefficiëntie en een geïntegreerd energiesysteem ...

Binnen de huidige consultatie verwijst de VREG, in het kader van de toekomst van het aardgasnet, terecht naar de aansturing volgens een systeemgeïntegreerde aanpak, zoals aangehaald door de Europese Commissie in haar mededeling 'Energie voor een klimaatneutrale economie: een EU-strategie voor een geïntegreerd energiesysteem'⁵. Zie ook Figuur 1 afkomstig uit de communicatie van de Europese Commissie.

Figuur 1 – Illustratie van de overgang naar een geïntegreerd energiesysteem, zoals voorgesteld door de Europese Commissie in haar 'EU Strategy for Energy System Integration' (COM(2020) 299 final, juli 2020). Bron: [Factsheet - Decarbonising our energy system to meet our climate goals \(Europese Commissie, juli 2020\)](#)

Echter, het huidige voorstel tot verderzetting van het 'capaciteitstarief' lijkt voornamelijk te focussen op het elektriciteitsnet, eerder dan te streven naar een dynamische en rationele inzet van dat net in een globaal efficiënt systeem. Het capaciteitstarief vormt een prikkel om de individuele piekbelasting te verlagen in de hoop om zo het gebruik van het distributienet beter te spreiden. Dat dit niet noodzakelijkerwijs bijdraagt om de systeempieken van het net te verlagen of om de ruimere doelstellingen van minder energieverbruik en maximale inzet van duurzame elektriciteitsproductie te faciliteren wordt zodoende niet meegenomen.

COGEN Vlaanderen betreurt daarom de keuze van de VREG om voor de reguleringsperiode 2025-2028 geen gebruik te maken van **tijdsafhankelijke prikkels** ('Time-of-Use'), waardoor de eventuele invoering ervan zou verschoven worden naar 2029, ondanks het potentieel dat door Fluvius werd aangetoond, waar de VREG ook in haar consultatiedocument naar verwijst⁶. Om marktpelers te prikkelen om te innoveren en de bestaande distributienetinfrastructuur optimaal te gebruiken (~ netinvesteringen

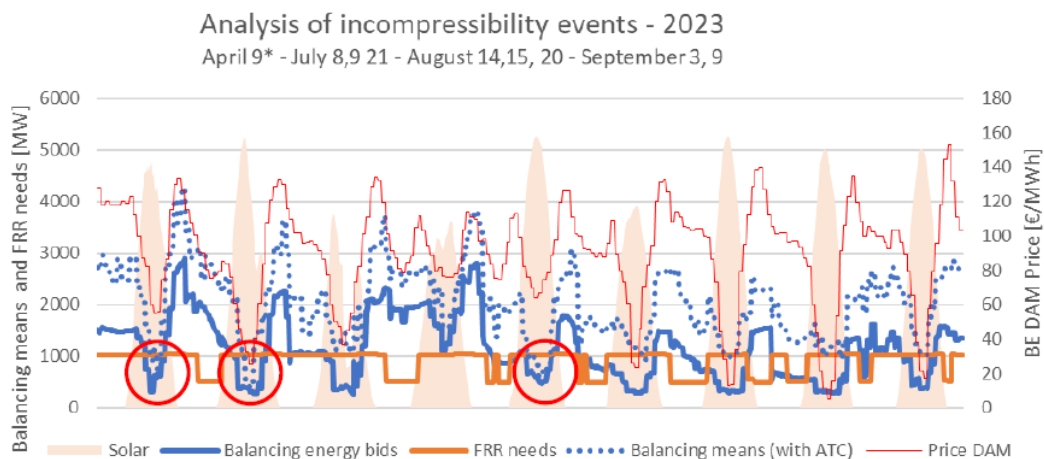
⁵ COM(2020) 299 final (Europese Commissie, juli 2020 ([link](#)))

⁶ CONS-2024-02 ([link](#))

beperken), in een maatschappij die volop inzet op elektrificatie als onderdeel van de energietransitie, staat het volgens ons boven elke discussie dat de nettarieven gebaseerd zouden zijn op de lokale toestand van het net en dat de nettarieven samen met de marktprijzen de verschillende oplossingen/technologieën elkaar onderling complementair laat samenwerken naar systeemefficiëntie. Dit zowel voor stuurbare elektriciteitsproductie (bijvoorbeeld WKK-installaties), alsook het stimuleren van vraagrespons (warmtepompen, elektrische voertuigen, elektrische ketels, etc.).

COGEN Vlaanderen verwelkomt de neutralisatie van de afnamepieken die veroorzaakt worden door controle- en activatietesten van de netbeheerder in het kader van flexibiliteits- en ondersteunende diensten, maar betreurt het voorstel van de VREG om niet alle activaties te neutraliseren.

De elektrificatie van het energiesysteem gaat niet enkel gepaard met een toenemende belasting van het net omwille van een verhoogde elektriciteitsafname (elektrische voertuigen, warmtepompen, etc.), maar ook netbelasting gekoppeld aan injectie zoals deze afkomstig uit PV. Zo werd Elia in 2023 reeds op verschillende ogenblikken geconfronteerd met incompressibiliteitsproblemen op doorgaans zonnige weekend- of feestdagen in de maanden april tot en met september, op ogenblikken met een hoge productie afkomstig uit PV en een beperkte elektriciteitsvraag⁷. Zie ook Figuur 2 afkomstig uit de vergadering van 27 maart 2024 van de Elia *Workgroup Balancing*. In het kader van deze problematiek kijkt Elia Users' Group onder meer naar de regio's en hun onderliggende netten om dit probleem mee te verhelpen⁸. Ook op distributieniveau zijn er gekende uitdagingen gekoppeld aan de toenemende penetratiegraad van bijvoorbeeld PV, zoals het gekende issue van uitvallende omvormers, recentelijk nogmaals aangehaald door Fluvius in een persbericht⁹.

Figuur 2 – Elia analyse van incompressibiliteitsevents in 2023 (Bron: Elia Workgroup Balancing van 27 maart 2024 ([link](#)))

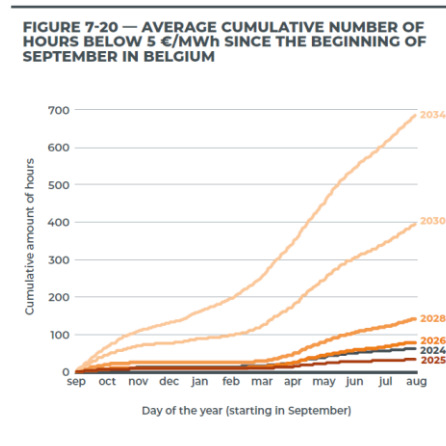
Een efficiënt geïntegreerd energiesysteem, tracht deze goedkope hernieuwbare energie efficiënt te benutten en slechts in laatste instantie te vernietigen (~ curtailment). Om dit te betrachten is Elia voor de periode 2024-2027 overgegaan naar een methodologie waarbij voor bepaalde tarieven de

⁷ Zoals onder meer besproken op de plenaire vergadering van Elia op 19 december 2023 ([link](#)).

⁸ Aanbeveling van de Elia Users' Group: "Recommendations for "Flex Readiness" for E-Assets" (maart 2024)

⁹ Persbericht "Uitvallende omvormers van zonnepanelen: Fluvius versterkt actieplan" (Fluvius, 3 april 2024 ([link](#)))

afnamepieken, dewelke plaatsvinden op weekenddagen in de maanden april tot en met september, tussen 10:00 en 19:00, niet in rekening worden gebracht voor de bepaling van de maximum maandpiek¹⁰. Een eenvoudig principe om netgebruikers aan te moedigen hun verbruik te verschuiven van de piekuren naar de daluren wanneer zonne-energie overvloedig aanwezig en de elektriciteit dus goedkoop is. Elia verwacht bovendien dat de deze uren de komende jaren steeds talrijker zullen worden, waarbij PV als een sterke achterliggende driver wordt gezien voor lage (< 5 €/MWh_e) elektriciteitsprijzen, zie Figuur 3.

Figuur 3 – Evolutie van het gemiddeld gecumuleerd aantal uren met een elektriciteitsprijs < 5 €/MWh_e startend vanaf september tot en met augustus voor de jaren 2025-2034. Bron: Elia Adequacy & Flexibility study 2024-2034 ([link](#))

Het uitblijven van Time-of-Use prikkels en het aanhouden van het huidige ‘capaciteitstarief’ op distributieniveau voor de komende periode 2025-2028 straft echter de consumenten die op deze ogenblikken hun afname zouden doen pieken om de goedkope ‘overschotten’ van elektriciteit te valoriseren.

Wat vragen we concreet?

We vragen de invoering van een ToU component in de nettarieven waarin de observaties van de netbeheerders gereflecteerd worden, en dit reeds in de tariefperiode 2025-2028.

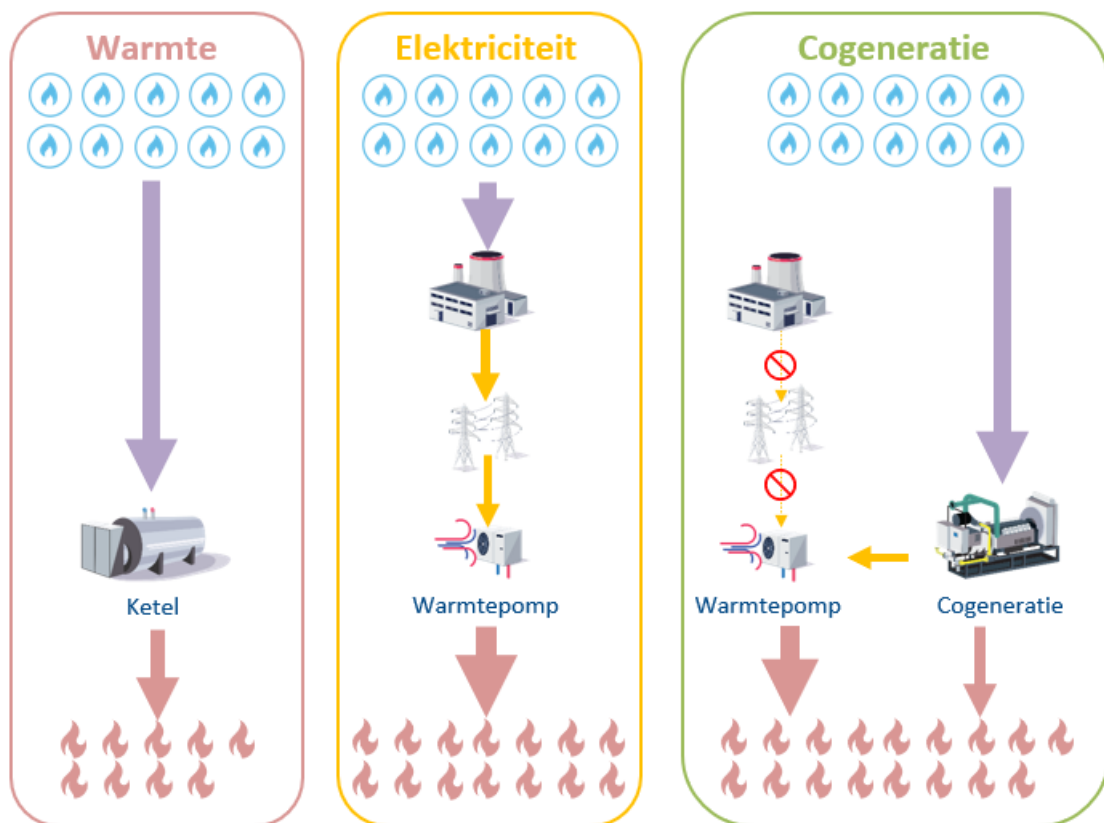
Zowel Fluvius als Elia concluderen stellig dat er een duidelijke systematiek zit in de belastingspieken die ze waarnemen op hun netten. Ze zien daarbij duidelijk een oorzakelijk verband: afnamepieken tijdens koude periodes in de piekuren, injectiepieken tijdens zonnige periodes in de daluren. Deze vaststellingen bevestigen bovendien wat je logischerwijs zou verwachten qua pieken in netbelasting.

De vervolgstudie van Fluvius, om bijvoorbeeld bijkomende kwartiermetingen op laagspanning te verzamelen, lijkt ons dus geen geldige reden om de invoering van een ToU in de nettarieven niet in te voeren. Verder onderzoek kan gebruikt worden om die tarieven verder aan te scherpen; bijvoorbeeld de verdere afstemming van de tijdsblokken of de tariefverschillen tussen hoog/normaal/laag.

¹⁰ ‘Beslissing betreffende de vraag tot goedkeuring van het aangepaste tariefvoorstel ingediend door de transmissienetbeheerder voor elektriciteit voor de regulatoire periode 2024-2027’ (CREG, 9 november 2023 ([link](#)))

3 ... over de verschillende energievectoren heen

COGEN Vlaanderen verwelkomt de aandacht van de VREG voor een geïntegreerd energiesysteem in het kader van de toekomst van het aardgasnet. Voor een **efficiënt geïntegreerd energiesysteem** is echter niet enkel een toekomstvisie nodig van het aardgasnet, maar dient deze te worden beschouwd binnen een overkoepelende toekomstvisie van het energiesysteem en haar verschillende vectoren (aardgas/biomethaan, biogas, waterstofgas, e-fuels, elektriciteit, warmte en CO₂). Om het efficiënt gebruik van zowel huidige als toekomstige brandstoffen toe te laten door middel van cogeneratie (zie Figuur 4), alsook de netondersteunende voordelen van cogeneratie¹¹ te kunnen benutten, is het van belang dat deze infrastructuur de verschillende economische sectoren van onze maatschappij bereikt en dat de gebruikte prikkels, zoals de tariefmethodologie, systeemefficiëntie nastreeft.

Figuur 4 – Valorisatie van energiedragers (aardgas, biogas, waterstofgas of andere) voor warmtetoepassing: gebruik in een ketel (links), gebruik in een grote elektriciteitscentrale zonder valorisatie van de restwarmte en verdere omzetting van de elektriciteit naar warmte door middel van een warmtepomp (midden) en het gebruik in een cogeneratie-installatie voor de productie van elektriciteit én nuttige warmte vervolgt door de verdere omzetting van de geproduceerde elektriciteit naar warmte door middel van een warmtepomp (rechts).

¹¹ 'Impact of Heat Pump and Cogeneration Integration on Power Distribution Grids Based on Transition Scenarios for Heating in Urban Areas' (Feseveldt et al., Sustainability, maart 2023 ([link](#)))